

Handläggare
Annica Håkansson
Telefon: 08-5080948

Till
Förskolenämnden
2026-10-13

Remiss av Handlingsplan för klimatanpassning av Stockholms stad

Svar på remiss från kommunstyrelsen, KS 2025/514

Förvaltningens förslag till beslut

Förskolenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen

Sammanfattning

Stadsledningskontoret har tillsammans med berörda nämnder och bolag uppdaterat stadens handlingsplan för klimatanpassning. Arbetet med stadens handlingsplan för klimatanpassning har utgått från miljöprogrammets mål samt från de samlade erfarenheter som gjorts i stadens klimatanpassningsarbete under de gångna fem åren.

Handlingsplan omfattar 25 aktiviteter som tillsammans utgör det prioriterade klimatanpassningsarbetet i staden.

Förskoleförvaltningen står som en av flera ansvariga för fyra av aktiviteterna. Handlingsplanen genomförs genom att ansvariga nämnder och bolag integrerar aktiviteterna i sina respektive verksamhetsplaner. Handlingsplanen innehåller även vägledande principer för stadens arbete med klimatanpassning.

Förvaltningen ställer sig positiv till handlingsplanens struktur och inriktning men vill samtidigt uppmärksamma behovet av en tydlig ansvarsfördelning mellan huvudansvariga och delansvariga nämnder och bolag.

Bakgrund

I kommunfullmäktiges budget för år 2025 fick kommunstyrelsen i uppdrag att i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden och trafikinämnden samt i samråd med övriga berörda nämnder och bolagsstyrelser uppdatera stadens handlingsplan för klimatanpassning. Syftet med handlingsplanen är att konkretisera stadens arbete med att anpassa verksamheter, miljöer och samhällsfunktioner till ett förändrat klimat samt att stärka stadens motståndskraft mot klimatrelaterade risker och extremväder.

Klimatförändringarna innebär bland annat ökade risker för värmeböljor, skyfall och andra extrema väderhändelser. Dessa risker påverkar olika delar av staden och dess verksamheter på olika sätt. Ett systematiskt och långsiktigt klimatanpassningsarbete är därför viktigt för att minska sårbarheten och skapa förutsättningar för en trygg och fungerande stad även vid förändrade klimatförhållanden.

Handlingsplanen för klimatanpassning är ett stadsövergripande styrdokument som omfattar samtliga nämnder och bolag. Den uppdaterade handlingsplanen utgår från Stockholms stads Miljöprogram 2030.

Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat handlingsplanen för klimatanpassning (KS 2025/514) till förskolenämnden för yttrande.

Stadsledningskontoret har, tillsammans med berörda nämnder och bolag, tagit fram ett förslag till uppdaterad handlingsplan i enlighet med uppdraget i kommunfullmäktiges budget för 2025.

Uppdraget innebär att, med utgångspunkt i stadens Miljöprogram 2030 där klimatanpassning finns som ett eget målområde, ta fram en plan som konkretiserar genomförandet.

Målområdet *Ett klimatanpassat Stockholm* omfattar två delmål: En stadsmiljö mer anpassad till ett förändrat klimat och Stärkt motståndskraft vid extremväder. Utöver miljöprogrammets mål har stadens innevarande Handlingsplan för klimatanpassning 2022–2025 tillsammans med uppföljningen av stadens mål för klimatanpassning i Miljöprogram 2020–2023 varit utgångspunkter för arbetet. Staden har även genomfört egna utredningar exempelvis Klimatanpassning i praktiken, dnr KS 2024/451, vars slutsatser har beaktats. Arbetet har drivits i projektform under år 2025/2026. Projektet har letts av stadsledningskontoret med hjälp från miljö- och hälsoskyddsnämnden och trafiknämnden.

Handlingsplanens första del beskriver syfte och funktion, samt genomförande och tidplan. Handlingsplanen innehåller också principer för klimatanpassning. Förslaget innehåller sammanlagt 25 aktiviteter. Förskolenämnden står som en av flera ansvariga för fyra av de 25 aktiviteterna.

Förskolenämnden föreslås ha ansvar för följande fyra aktiviteter:

- Aktivitet 2: Verksamhetsspecifika klimat- och sårbarhetsanalyser
- Aktivitet 12: Underlag för verksamhetsplanering vid värmeböljor
- Aktivitet 17: Insatser vid svår och långvarig värmebölja

-Aktivitet 24: Beredskapsåtgärder vid extremväder

Aktiviteterna utgör det prioriterade klimatanpassningsarbetet i staden. Handlingsplanen genomförs genom att ansvariga nämnder och bolag implementerar planens aktiviteter i sina respektive verksamhetsplaner.

Aktiviteterna är indelade efter typ av uppgift såsom analyser, utredningar, utveckling av arbetssätt, kommunikation, genomförande och erfarenhetsutbyten. I förslaget finns även en kunskapssammanställning över området och en bilaga som beskriver observerade klimatförändringar i Stockholm.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom förskoleförvaltningen, avdelningen för stadsövergripande utveckling. Samverkan med fackliga organisationerna sker i förvaltningsgrupp den 5 oktober. Funktionshindersrådet har möjlighet att behandla ärendet vid sammanträdet den 14 oktober.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen anser att handlingsplanen för klimatanpassning är välstrukturerad och lätt att följa. Förvaltningen ställer sig positiv till handlingsplanens struktur och inriktning men vill samtidigt uppmärksamma behovet av en tydlig ansvarsfördelning mellan huvudansvariga och delansvariga nämnder och bolag. Det skulle därför vara önskvärt att tydligare definiera roller och ansvar mellan de utpekade nämnderna och bolagen för respektive aktivitet.

För de aktiviteter där förskolenämnden föreslås ha ett ansvar behöver det förtydligas vad ansvaret innebär i förhållande till stadsdelsnämndernas ansvar för den operativa driften av förskolorna. En tydlig beskrivning av ansvar, mandat och uppföljning skulle underlätta genomförandet av aktiviteterna.

Aktiviteterna i handlingsplanen är indelade i fem teman: Analyser, Arbetssätt och processer, Utredningar, Kommunikation samt Genomförande och erfarenhetsutbyte. Förvaltningen bedömer att denna struktur underlättar för läsaren att förstå innehållet och få en god överblick över planens olika delar och genomförande. Även den sammanställande tabellen i slutet av dokumentet bidrar till att skapa en tydlig överblick.

Nedan följer Förskoleförvaltningens synpunkter på de fyra aktiviteterna som förskolenämnden föreslås ha ett ansvar för.

Förvaltningen ser positivt på att verksamhetsspecifika klimat- och sårbarhetsanalyser genomförs. Analyserna bör ha ett tydligt jämlikhetsperspektiv där särskild hänsyn tas till vilka verksamheter som är mest utsatta för klimatrelaterade risker och var de är belägna. Förskolenämndens arbete med grönare förskolegårdar, i samarbete med SISAB och stadsdelsförvaltningarna, är ett konkret exempel på en klimatanpassningsåtgärd som stärker barns utemiljöer och bidrar till en mer jämlik klimatanpassning.

Aktivitet 12 - Underlag för verksamhetsplanering vid värmeböljor

Förvaltningen ser positivt på att underlag tas fram för verksamhetsplanering vid värmeböljor. Förskolans förutsättningar och små barns särskilda sårbarhet för höga temperaturer bör beaktas i arbetet. Underlaget bör innehålla konkreta rekommendationer kring bland annat skuggning, svalka, vätskeintag, anpassning av aktiviteter och rutiner för vila och återhämtning samt stöd för att identifiera särskilt utsatta lokaler och utemiljöer.

Förskolenämndens arbete med Säker förskola är en viktig utgångspunkt i detta arbete. Inom Säker förskola finns bland annat information och stöd om hur förskolorna kan agera vid värmeböljor

Aktivitet 17 - Insatser vid svår och långvarig värmebölja

Förvaltningen ser positivt på att möjliga insatser för invånare och besökare vid svår och långvarig värmebölja utreds. Förskolor bör särskilt uppmärksammas inom arbetet då små barn är en grupp som kan vara känslig för höga temperaturer. Det är viktigt att utredningen omfattar både akuta åtgärder och långsiktiga insatser som stärker möjligheterna till svalka i den byggda miljön. I likhet med det som beskrivs under aktivitet 3 kan kombinationen av värmekartor med annan geografiska och socioekonomiska data, exempelvis demografi, sociotopkartor och krontäckningsgrad, bidra till att identifiera de platser där behovet av klimatanpassningsåtgärder är som störst. Ett sådant kunskapsunderlag kan stärka förutsättningarna för en jämlik och träffsäker prioritering av åtgärder.

Aktivitet 24 - Beredskapsåtgärder vid extremväder

Förvaltningen ser positivt på att beredskapsåtgärder genomförs för att kunna upprätthålla samhällsviktiga funktioner i samband med extremväder.

Förskolan är en viktig samhällsfunktion och det är angeläget att verksamheten har förutsättningar att upprätthålla kontinuitet även vid påfrestande väderförhållanden. I det fortsatta arbetet bör förskolans särskilda förutsättningar beaktas, exempelvis behov av tillgång till vatten, livsmedel, svalka, el och fungerande lokaler samt rutiner för omsorg och kommunikation vid olika typer av extremväder.

Det är även viktigt att beredskapsåtgärderna tar hänsyn till små barns särskilda behov och förskolornas ansvar för att skapa en trygg och säker miljö.

Förvaltningen ser positivt på att handlingsplanen lyfter de yngsta barnens behov i klimatanpassningsarbetet. För att säkerställa genomförande av handlingsplanens aktiviteter behöver ansvar, mandat och uppföljning tydliggöras. För de aktiviteter där förskolenämnden är utpekad som ansvarig behöver även förhållandet till stadsdelsnämndernas ansvar för den operativa driften av förskolorna beskrivas.

Gunilla Davidsson
Förvaltningsdirektör
Förskoleförvaltningen

Katarina Odén Ryhede
Avdelningschef
Förskoleförvaltningen

Bilagor

Bilaga - Handlingsplan för klimatanpassning av Stockholms stad